

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

آتش نشانی

رشته‌های مکانیک موتورهای دریایی - ناوبری -
الکترونیک و مخابرات دریایی

زمینه صنعت

شاخه آموزش فنی و حرفه‌ای

شماره درس ۲۹۴۵

۶۲۸	ابراهیمی، زین العابدین
۹/	آتش‌نشانی/ مؤلفان: زین العابدین ابراهیمی، جعفر تذکر، جمشید امانی، کریم اکبری و حمید یزدانی.
آ ۲۶۵ الف	تهران: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران، ۱۳۹۴.
۱۳۹۴	۹۲ص. : مصور. - (آموزش فنی و حرفه‌ای؛ شماره درس ۲۹۴۵)
	متون درسی رشته‌های مکانیک موتورهای دریایی - ناوبری - الکترونیک و مخابرات دریایی، زمینه صنعت.
	برنامه‌ریزی و نظارت، بررسی و تصویب محتوا: کمیسیون برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی رشته‌های مکانیک موتورهای دریایی - ناوبری - الکترونیک و مخابرات دریایی دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش وزارت آموزش و پرورش.
	۱. آتش‌نشانی. الف. ابراهیمی، زین العابدین. ب. تذکر، جعفر. ج. ایران. وزارت آموزش و پرورش. کمیسیون برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی رشته ناوبری. د. عنوان. ه. فروست.

همکاران محترم و دانش آموزان عزیز :

پیشنهادات و نظرات خود را درباره محتوای این کتاب به نشانی تهران -
صندوق پستی شماره ۴۸۷۴/۱۵ دفتر تألیف کتابهای درسی فنی و حرفه‌ای و
کار دانش، ارسال فرمایند.

info@tvoccd.sch.ir

پیام نگار (ایمیل)

www.tvoccd.sch.ir

وب‌گاه (وب‌سایت)

این کتاب با مشارکت دفتر پژوهش‌های نظری و مطالعات راهبردی نداجا در سال ۱۳۹۲ توسط
کمیسیون تخصصی برنامه‌ریزی و تألیف رشته نوابری تألیف شده است.

وزارت آموزش و پرورش

سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف : دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کار دانش

نام کتاب : آتش‌نشانی - ۳۵۷/۲

مؤلفان : ناخدا یکم زین‌العابدین ابراهیمی، ناخدا یکم جعفر تذکر، ناخدا دوم جمشید امانی، ناخدا سوم کریم اکبری و حمید یزدانی

اعضای کمیسیون تخصصی : حمید یزدانی، جواد سقای سعیدی، فرهاد میریانی، حسن تاجر محمدقزوینی، جواد داداش‌زاده و جعفر تذکر

ویراستار فنی : دریا‌دار دوم مرتضی مرادی

ویراستار ادبی : حسین داوودی

آماده‌سازی و نظارت بر چاپ و توزیع : اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی

تهران : خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن : ۹-۸۸۸۳۱۱۶۱، دورنگار : ۰۹۲۶۶۰۸۸۳، کدپستی : ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وب‌سایت : www.chap.sch.ir

مدیر امور فنی و چاپ : سیداحمد حسینی

طراح جلد : محمد حسن معماری

صفحه‌آرا : مریم نصرتی

حروفچین : فاطمه باقری‌مهر

مصصح : زهرا نصیری اردلی، نرگس رحمانی‌پور

آماده‌سازی خبر : سپیده ملک‌ایزدی

امور فنی رایانه‌ای : پیمان حبیب‌پور، ناهید خیام‌باشی

ناشر : شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران : تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (داروپخش)

تلفن : ۵-۴۴۹۸۵۱۶۱، دورنگار : ۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی : ۱۳۹-۳۷۵۱۵

چاپخانه : شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»

سال انتشار و نوبت چاپ : چاپ دوم ۱۳۹۴

حق چاپ محفوظ است.

اسلام، طبیعت را مهار می‌کند برای واقعیت و همه را رو به وحدت و توحید می‌برد.

امام خمینی (ره) صحیفه نور، ج ۸، ص ۶

مقدمه

دریانوردی به شکل پیشرفته‌تر امروزی بر پایه دو عامل مهم نیروی انسانی و تجهیزات ادامه حیات می‌دهد. بی‌شک ساخت پایانه‌های دریایی و کشتی‌ها (تجهیزات) و تربیت نیروی انسانی ماهر هزینه‌های سنگینی را بر شرکت‌ها و کشورها وارد می‌نماید. از طرف دیگر، وقوع سوانح و حوادث (حریق یا آب‌گرفتگی) تجهیزات را تخریب می‌کند و به انسان‌ها آسیب می‌رساند و باعث هدر رفتن سرمایه‌ها می‌گردد.

مسئولین بر اساس همان دو عامل نیروی انسانی (با آموزش و تمرین‌های سخت‌حریق و کنترل صدمات) و تجهیزات (مجهز نمودن شناورها و پایانه‌های دریایی به انواع دستگاه‌ها، از وسایل ساده تا سامانه‌های خودکار و پیشرفته مبارزه با حریق و آب‌گرفتگی) به چاره‌جویی‌هایی پرداخته‌اند تا ضمن حفظ سرمایه خود از میزان خسارت‌های رسیده و احتمالی کاسته شود.

از نمونه آموزش مؤثر و شناور مجهز در مقابله با حریق و آب‌گرفتگی می‌توان به نجات افتخارآمیز ناوشکن جمهوری اسلامی ایران سبلان در دوران دفاع مقدس در سال ۱۳۶۷ اشاره کرد: در یک روبرویی و نبرد نابرابر با هواپیماها و ناوهای استکبار جهانی (امریکا) که موشک، بمب و اژدرها به سمت ناوشکن پرتاب می‌کردند، فرمانده ناوشکن ج.ا.ا. سبلان با اقدام به موقع، اولین موشک را منحرف می‌کند، در نتیجه به دریا اصابت می‌نماید و موشک دوم را نیز منحرف می‌کند، و مستقیماً به ناو نمی‌خورد ولی متأسفانه در نزدیک ناو به دریا می‌خورد و ترکش‌های ناشی از انفجار، حفره بزرگی در قسمت بدنه زیرخط‌آبخور ناوشکن ایجاد می‌کند و آب دریا به سرعت به داخل ناو پیشروی می‌نماید.

فرمانده و کارکنان غیور ناوشکن به‌رغم درگیری با هواپیماها و موشک‌های ناوهای امریکا، با حفظ خونسردی و ضمن دفع حملات دیگر دشمن، حریق را کنترل و خاموش می‌کند و در طبقات پایین ناوشکن، که مورد اصابت ترکش‌ها قرار گرفته بود، آب‌گرفتگی را مهار و جهت ادامه تعمیرات به بندر عزیمت می‌نمایند. هم‌اکنون این ناوشکن پس از تعمیرهای اساسی در آب‌های دور دست مانند خلیج عدن، دریای سرخ، کانال سوئز، دریای مدیترانه و از سوی دیگر شمال اقیانوس هند، دریای چین و اقیانوس آرام مأموریت‌های سیادت دریایی کشور عزیزمان را به‌خوبی انجام می‌دهد.

در این کتاب مطالبی گردآوری شده است که هنرجویان عزیز به‌اختصار و ساده با مفاهیم کلی حریق، مواد خاموش‌کننده آتش و وسایل و تجهیزات خاموش‌کننده در شناورها و گروه‌ها و تیم‌های مبارزه با حریق در کشتی‌ها آشنا گردند و در ادامه مهار آب‌گرفتگی با راه‌های ساده و تجهیزات اولیه آشنا شوند.

مؤلفان